

Beskydy

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

OBSAH

Úvod	2
Beskydská krajina	5
Jak se chovat v CHKO	6
Podnebí	7
Fauna	8
Flóra	9
Beskydská lidová architektura a sakrální památky	10
Folklor a lidové tradice	16
Slavní rodáci	17
Beskydy v číslech	18
Regionální gastronomie	19
Beskydské tisícovky	20
Rozhledny	22
Naučné stezky a chodníky	24
Exkurze	28
Další zajímavé cíle	30
Beskydská NEJ	36

VÁŽENÍ NÁVŠTĚVNÍCI A MILOVNÍCI BESKYD,

do rukou se vám právě dostává malá kapesní publikace o Beskydech, kterou pro vás vydalo sdružení REGION BESKYDY. Vzhledem k rozsáhlosti Beskyd, jež územně zasahují do Česka, Slovenska i Polska, vám přiblížíme jen českou část území Beskyd, a to zejména tu, kde působí sdružení Region Beskydy.

Již z dálky vás uvítají malebné řetězce zaoblených vrcholů Beskyd, i do výšky se tyčící samostatné masivy, mezi nimiž se klene množství půvabných údolí. Rozsáhlé, především smrkové lesy, jež poskytují za parných letních dnů příjemný stín, skrývají také velké bohatství lesních plodů, borůvky, hříbky... Nespočet zurčících potůčků, valících se po strmých svazích, mnohdy přes malé vodopády a peřeje, ba i vodní nádrže, v jejichž nehybné hladině se zrcadlí okolní beskydská příroda, vám také jistě učaruje. Beskydy, to je také dobré jídlo, kvalitní pivo, tradiční lidová architektura s řadou dřevěných kostelíků, historických dřevěných stavení, městských památkových rezervací i rodiště celé řady významných osobností.

S příchodem zimy se Beskydy mění v téměř pohádkovou scénérii zasněžených vrcholků hor, strání a špiček stromů, kde si na své také přijdou i milovníci sjezdového a běžeckého lyžování.

Ať jste cyklista, lyžař či výletník, zavíjejte do pohoří, jež nabízí obrovské množství turistických tras, naučných stezek, cestiček a chodníčků. I pro ty, kteří si chtějí jen odpočinout, či dokonce zažít nevšední zážitek, jsou Beskydy jako stvořené.

Pojmem Beskydy se označuje rozsáhlý pás pohoří ve vnějším okraji Karpat. Zasahují tak na západ Ukrajiny, sever Slovenska a jih Polska i na severovýchod Česka, do oblasti východní Moravy a jihovýchodního Slezska. Hustě zalesněné pohoří s typickými hlubokými údolími a spíše plochými hřbety výjimečně dotváří skály. Na Beskydy ještě na západě a severu navazuje Západobeskydské podhůří, pro svůj charakter a výšku často s vlastním celkem ztotožňované (např. Ondřejník nebo Hůrky). Geomorfologicky se dělí na řadu menších celků (Západní, Střední a Východní či Nízké Beskydy), ty pak např. na Moravskoslezské a Slezské Beskydy s Jablunkovskou brázdou, Oravské Beskydy, Kysucké Beskydy, Żywiecké Beskydy

(Żywiecké Beskydy je pohoří na polsko-slovenských hranicích, k nimž z pohledu polského členění patří i Kysucké a Oravské Beskydy na slovenské straně). Východně od Oravských Beskyd pak zasahují až do Polonin na Ukrajině. Nejvyšší horou Beskyd je tak Hoverla (2061 m n. m.). V západní polovině je to pak Babia Góra (1725 m n. m.) a v nejzápadnější části Lysá hora (1324 m n. m). Horniny tvoří podloží vznikly obvykle v druhohorách a patří většinou mezi tzv. flyš, což v Beskydech znamená střídání pískovce a jílovitých břidlic či jílovců. Slepence se vyskytují méně a pouze okrajově flyš nahrazuje vápenec. V třetihorách, během alpinsko-himalájského vrásnění, došlo k vyzdvížení (vyvrásnění) těchto hornin, a tím celého pohoří, nasunutím na starší masívy. Ve čtvrtohorách, zejména v pleistocénu, se během glaciálů

(dob ledových) projevilo chladné podnebí zesíleným mrazovým zvětráváním a jinými periglaciálními procesy. Společně s další erozí došlo na některých místech zejména k narušení a následnému odnosu měkčích hornin (tj. jílovitých), zatímco sesedávající pevnější zbylé pískovce (např. typické nazelenalé godulské) vytvořily různé útvary, včetně mrazových srubů, menších skal nebo vodopádů. Mezi ně se řadí např. skály pod kopcem Súlov, Mazácké, vodopády na Bučacím potoce (skalní prahy v řečišti) nebo údolí potoka Satiny. Sesouvání svahů a eroze rovněž umožnily vznik pseudokrasu, což jsou nestabilní puklinové jeskyně a propasti. Nejznámější uskupení se nachází v masívu Lysé hory a vžil se pro něj označení Ondrášovy díry. Jen v nich je přes čtvrt kilometru průlezných prostor, ale vstup do nich

je pro veřejnost zakázaný. Podobně uzavřený je vstup do Kněhyňské jeskyně (ve skutečnosti propasti). Znamé jsou i tzv. Čertovy skály na Čertově mlýně s menšími puklinami v plošně rozsáhlých, výškově nevýrazných skalách.

Většina území západní poloviny Beskyd se vyznačuje jistým stupněm ochrany přírody. Příkladem je CHKO Beskydy, která se svými 1160 km² patří mezi největší plošně chráněná území ve střední Evropě. Zahrnuje vlastně i menší okrajová pohoří Beskyd (např. Hostýnsko-vsetínské vrchy s částí Javorníků) a rozkládá se zde 59 menších, zvláště chráněných území, z toho je 7 národních přírodních rezervací (NPR) a 28 přírodních rezervací (PR).

JAK SE CHOVAT V CHKO

Respektujte těchto 10 pravidel a pomozte tak uchovat přírodní krásy a hodnoty Beskyd:

- 1.** V rezervaci nerušte a nechtejte živočichy a netrhejte rostliny, v NPR nesbírejte ani lesní plody.
- 2.** V rezervacích se pohybujte šetrně a v NPR pouze po značených turistických stezkách, chovejte se tiše, jen tak budete moci potkat plaché obyvatele přírody.
- 3.** Pejsek puštěný bez vodítka může být pro volně žijící živočichy nepříjemným vetřelcem.
- 4.** Volná krajina CHKO není místem pro odkládání nebo pálení odpadků.
- 5.** Nevstupujte do jeskyní, ohrožujete svou bezpečnost a rušíte tím chráněné netopýry.
- 6.** Svými auty, motocykly, čtyřkolkami jezděte a parkujte jen na vyhrazených cestách a místech.
- 7.** Pro paragliding a rogala používejte jen určená místa.
- 8.** Táboření, bivakování a rozdělávání ohně mimo vyhrazená tábořiště není povolené.
- 9.** K jízdě na kole využijte zpevněné cesty a vyznačené cyklotrasy.
- 10.** Nepoškožte informační systém přírody (panely NS, informační tabule), můžete vám poskytnout zajímavé informace.

PODNEBÍ

Víte, že počasí v Moravskoslezských Beskydech je pozorováno také z meteorologické stanice na Lysé hoře, kdy se počátky této činnosti datují až do roku 1897? V tomto roce byla dnem 30. července zahájena pravidelná měření rozličného druhu jako množství spadlých srážek, výška sněhové pokrývky nebo teplota vzduchu. Prvním pozorovatelem byl pan Jaroslav Winkler z Albrechtovy chaty. Pozorovatelé se střídali tak, jak se střídali nájemci nebo číšníci na Albrechtově chatě na Lysé hoře, a tomu odpovídala i různá kvalita pozorování. Profesionální meteorologickou stanicí se stala až roku 1954, s příchodem nového století byla stanice zcela zautomatizována. A jak je na tom Lysá hora s průměrnou teplotou? V červenci je zde v průměru 11,8 °C (v údolích 18 °C) a v lednu -6,1 °C (v údolích -3 °C). Podle údajů meteorologické stanice je v zimě na Lysé hoře průměrná maximální výška sněhové pokrývky 196 cm. Nejvíce sněhu bylo na Lysé hoře v zimě 1910/11, a to 491 cm.

Podnebí ovlivňuje jejich poloha v centrální části Evropy. Beskydy leží na hranici oceánského a vnitrozemského podnebí. Klimatické podmínky jsou také ovlivňovány nadmořskou výškou a tvarem reliéfu.

Průměrná teplota v Beskydech kolísá v závislosti na nadmořské výšce přibližně od 2,5 °C (na vrcholech) po 7 °C (v údolích). Určitě si nenechte v Beskydech ujít časté zimní teplotní inverze, způsobené těžším chladným vzduchem v údolích a lehčím teplejším vzduchem na hřebenech. V údolí tak bývá často zataženo, zatímco na vrcholcích svítí slunce.

V zimním období dosahuje sněhová pokrývky v průměru 120–190 cm a drží se na vrcholcích hor 150 až 180 dní v roce. V masivu Moravskoslezských Beskyd jsou občas zaznamenány i menší laviny. Ojedinělou událostí byl den 25. 1. 2006, kdy se na severovýchodním svahu Smrku utrhla lavina, ve které dokonce zemřel lyžař.

VODSTVO

FAUNA

Řiční síť a její utváření je dalším charakteristickým prvkem tohoto území. Na zdejší typ dravějších šterkonosných toků, jenž je ojedinělým v rámci celé republiky, jsou vázány mizející druhy rostlin a živočichů. Celá oblast Beskyd patří mezi vydatné a kvalitní zásobárny pitné vody v ČR. Vodní toky patří do povodí řeky Odry a úmoří Baltského moře či do povodí Dunaje a úmoří Černého moře.

Vzhledem k tomu, že se v Beskydech díky flyšovému složení podloží střídají propustné a nepropustné vrstvy, jsou zdejší podzemní prameny poměrně chudé na vodu a vodní toky mívají nevyrovnané vodní stavy. Zvláštním druhem podzemních vod jsou minerální vody. Vyskytují se zde lokality se sirovodíkovými prameny, které jsou však málo významné a nevyužívané.

Moravskoslezské Beskydy jsou domovem pro mnohé ohrožené živočichy. Typický je výskyt lesních druhů, pro které jsou beskydské porosty jediným vhodným prostředím k životu v rámci celé České republiky. S notnou dávkou štěstí můžete narazit na vydra či ledňáčka. Ptactvo ostatně patří k nejhojnějším populacím. Výraznou skupinou jsou dravci, pozorován bývá opět i orel skalní, který dříve v oblasti běžně hnízdil. Velmi vzácným obyvatelem našich hor je tetřev hlušec, který zde kvůli hospodářské činnosti téměř vyhynul. Žijí zde typická horská a lesní zvířata, jako jsou jeleni, divoká prasata, lišky, kuny či jezevci. V poslední době postupně dochází k obnovení populace velkých šelem, která byla v minulosti téměř vyhubena. Ochranáři mapují stálou populaci rysů i několik medvědů. Je vysazován vlk, narazit se dá i na kočku divokou.

FLÓRA

Nejrozšířenější typ přirozeného lesa v Beskydech představují bučiny a jedlobučiny. Jedlobukové lesy, které dříve pokrývaly téměř celé území, byly často nahrazeny nepůvodními smrkovými porosty. Ve stromovém patru opět dominuje buk, mezi bylinami se však více uplatňují kapradiny a vysoká tráva třtina rákosovitá. Typický je také výskyt keřů borůvky.

Zbytky původních horských (tzv. jeřábových) smrčín najdeme v nadmořské výšce nad 1220 metrů, a to pouze na Lysé hoře, v nejvyšších partiích Smrku a Kněhyně. Z typických horských druhů zde roste např. sedmikvítek evropský, kamzičník rakouský, kaprad laločnatá, čípek objímavý, kýchavice lobelova, violka dvoukvětá aj.

Rašelinné a podmačené smrčiny se vyvíjejí na extrémně zamokřených půdách ve vyšších polohách Beskyd. V koberci mechů a rašeliníků se může vzácně objevit suchopýr pochvatý a sedmikvítek evropský, hojněji je přítomna přeslička lesní nebo např. violka bahenní.

Komu by se nelíbila louka plná bílých kopretin, modrých zvonků a růžových kohoutků? Pestrá beskydská luční společenstva jsou v létě rozkvetlá mnoha barvami. Louky a pastviny jsou domovem pro více než 80 druhů ohrožených rostlin, jako je například růže galská, hořec

skrvnitý nebo 14 druhů orchidejí. Z orchidejí se v oblasti Beskyd nejčastěji vyskytuje vstavač mužský a prstnatec Fuchsův. Zatímco dříve byly pastviny v Beskydech nejrozšířenějším typem bezlesé vegetace, dnes jsou zachovány jen ve zbytcích. Stejně jako mizí tradiční pastviny pro ovce a skot, mizí i druhy, které svůj životní cyklus přizpůsobily pastvě. Proto je dnes řada druhů pastvin ohrožena a chráněna.

BESKYDSKÁ LIDOVÁ ARCHITEKTURA A SAKRÁLNÍ PAMÁTKY

Na území Chráněné krajinné oblasti Beskydy se vyskytuje lidová architektura karpatského typu. Typické jsou přízemní roubené domy se sedlovou střechou, krytou původně šindelem, a charakteristickými prvky jsou dřevěné podsíně, dřevěné štíty s ozdobně kladenými deskami, místně i malovanými, okapové stříšky ve štítě, kabřinec s makovičkou a jiné osobité detaily tvořící širokou škálu účelnosti a krásy. Dnes má většina původních objektů lidové architektury značnou historickou a uměleckou cenu. Vybavení domu bylo velmi prosté – chlebová pec s otevřeným ohništěm, dřevěné stoly, hrubé lavice z fošen k odpočinku a ke spaní i jako odkládací plochy při práci a též i truhlice k úschově svátečních šatů. V údolích Beskyd bylo možné se setkat také s řadou výrobních zařízení – vodní mlýny, pily, valchy na zpracování vlny aj. Na horských pasekách stávaly sezónní domy pastevců, tzv. salaše. Typickou roubenou architekturu národopisného regionu Valašsko lze spatřit ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm.

Beskydská krajina dovedla svou malebnou krásou okouzlit lidi od nepaměti. První historické zmínky o sídelních místech v Beskydech jsou však většinou spojovány se stavbou náboženských objektů, kapliček a kostelů. Dřevěné kostelíky v Beskydech jsou součástí jedinečného souboru lidových sakrálních staveb a jsou považovány za unikát v celé střední Evropě.

Areál Na Mlýně

(Kozlovice)

Na území obce Kozlovice v areálu Na Mlýně uvidíte zrekonstruovaný vodní mlýn s 250 m dlouhým náhonem a funkčním mlýnským kolem z 16. st., jehož součástí je i výstava dobových artefaktů z dob našich babiček a dědečků, dřevěná kaplička nebo „Kozlovický skanzen“ – několik umně postavených kopií historických roubených domků.

www.relaxvpodhuri.cz

Včelařský naučný areál

(Chlebovice)

V Chlebovicích se do dnešní doby zachovala budova fojtství, která pochází patrně z druhé poloviny 18. st. V objektu se nachází jedinečné včelařské muzeum a skanzen, dále Muzeum obce Chlebovice, Muzeum Bezručova kraje i včelařská prodejna. V muzeu můžete vidět úly od nejstarších až po nejnovější, dále medomety, medaile, odznaky a známky s včelařskou tematikou.

www.vcelaricifm.cz

Areál Fojtství a muzeum Obecná škola (Kozlovice)

Prohlédněte si školní kabinet, osobní pokojík kantora a třídu obecné školy, mapující školní prostředí z přelomu 19. a 20. st., ale i expozici věnovanou valašským vojvodům, významným mezníkům historie obce, pobytu L. Janáčka v kraji i expozici sakrálního umění.

www.relaxvpodhuri.cz

Památník Raškovice (Raškovice)

Památník celoročně nabízí vedle stálé národopisné expozice výstavy, programy zaměřené na oživování starých zvyků a činností, které upadly v zapomenutí.

www.raskovice.cz

Muzeum Lašská jizba (Sedliště)

Zajímavé je bezpochyby i toto muzeum, které nabízí stálou výstavu s exponáty ze života Lašska z přelomu 19. a 20. st. Sbírku tvoří zejména řemeslné předměty, lidový nábytek, dále výšivky, kroje, prapory a exponáty s hornickou tematikou.

www.sedliste.cz

Šenovské muzeum s venkovní expozicí dřevěného mlýnku (Šenov)

Šenovské muzeum přibližuje občanům historii Šenova s cílem uchovat svědectví o díle předků.

www.senov.cz

Skalické Muzeum (Skalice)

Expozice muzea je věnovaná vzniku obce, ale i osobnostem působícím v obci, škole, kostele, významným rodákům, např. J. L. Mikoláš apod.

Kostel sv. Petra a Pavla (Albrechtice)

První zmínka kostela se datuje už do r. 1447. V polovině 18. st. byl kostel natolik ničen častými záplavami, že musel být zbourán a v r. 1766 nahrazen stavbou novou. Jedná se o jednoduchou dřevěnou stavbu se sedlovou střechou a kamennou podezdívkou s částečně předsunutou čtyřbokou věží v průčelí, zakončenou cibulovou bání a prostým interiérem.

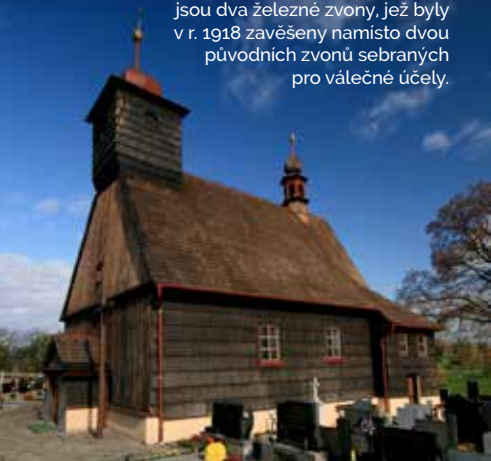
Kostel všech svatých (Sedliště)

Perla dřevěné církevní architektury snad v celém regionu, zbudována r. 1638 na místě starého dřevěného kostela. Až na věž, ke které patří i podsín zvaná sobota, která byla zcela rekonstruována v polovině 19. st., si kostel uchoval svou původní podobu. Další krásy kostela jsou tvarově náročná – kopulovitá – zakončení věží a též i interiér, kde na vás nejsilněji dýchnou minulé staletí. Starobylá zpovědnice a kazatelna z r. 1680 a varhany z r. 1862 také jistě stojí za vidění. Okolo kostela je hřbitov s množstvím starých litinových křížů.

Kostel sv. Michaela Archanděla

(Řepiště)

Jako datum založení tohoto dřevěného kostela se udává r. 1484 nebo 1485 a prodělal četné opravy. Zápisy uvádí, že ještě r. 1688 byl kostel zasvěcen sv. Mikuláši a byl celý ze dřeva, včetně stropu a podlahy z desek. Z vnější strany kostela byla galerie, krytá podšíň zvaná „sobota“. Dnes je kostel dřevěný, jednolodní, na cihelné a kamenné podezdívce. Ve věži kostela jsou dva železné zvony, jež byly v r. 1918 zavěšeny namísto dvou původních zvonů sebraných pro válečné účely.

Kostel sv. Prokopa a Barbory (Kunčice p. O.)

Tento dřevěný kostelík ze 17. st. stával původně v obci Hlíňance na Podkarpatské Rusi a je typickou ukázkou Podkarpatsko-ruské kostelní architektury. V r. 1928 jej koupil generální ředitel Vítkovických kamenouhelných dolů Eduard Šebela. Ten v r. 1931 nechal kostel rozebrat, naložit na několik vagónů, převézt do Kunčic a znovu postavit a poté i opětovně vysvětit olomouckým biskupem, jenž jej zasvětil sv. Prokopu a sv. Barboře, patronům horníků. Při jeho opětovném sestavení proběhla i částečná rekonstrukce. V r. 1963 byl kolem kostela založen urnový háj.

Kostel sv. Bedřicha (Bílá)

Kostel patří k historicky nejmladším v regionu. Byl postaven na náklad olomouckého arcibiskupa Bedřicha z Fürstenbergu v letech 1873–1874 podle plánu stavitele Kybasty, jenž se inspiroval severskou architekturou norského typu, a řadí se mezi dřevěné stavby naprosto odlišné od tradičních lidových kostelíků beskydské architektury. Severskou architekturu připomíná vysoká, štíhlá věž s úzkými vysokými okny a trojúhelníkovými frontony nad horním okrajem a prolamovaná střecha ve dvou úrovních. Čtrnáct vyřezávaných sloupů uvnitř kostela nese kruchtu se třemi arkádami. Zajímavé je i řešení čtrnácti okenních vitráží, které slouží jako unikátní ztvárnění jednotlivých etap křížové cesty.

Kaple sv. Cyrila a Metoděje u pramene Cyrilky (Čeladná)

Menší dřevěná kaple, sroubená z trámů, na první pohled zaujme pseudolidovým tónem a prvky netypickými pro místní lidovou architekturu. Zdobné prvky s malbou na zakončení trámů a kolem dveří a oken jsou doplněny restaurovanou mozaikou, umístěnou v kamenné nische druhé drobné stavby, kterou je altánek nad pramenem Cyrilky. Obě stavby vznikly v r. 1936.

Kaple sv. Kříže v lese Hájků

(Frýdek-Místek, Lískovec)

Poutní místo, jež dostalo své pojmenování podle bývalého arcivévodského lesa, v němž se nacházela studánka, ke které směřovali poutníci od Baziliky Navštívení Panny Marie. Tito lidé věřili, že voda ze studánky má léčivou a zázračnou moc. V r. 1834 nechal J. K. Schipp vybudovat dnešní dřevěnou kapli sv. Kříže a farář P. Prutek dal zhotovit v r. 1840 kamennou studnu. Farář K. Findinský pořídil cementovou nádržku na vodu, opravil studnu a v r. 1871 slavnostně posvětil kapli s novým sousoším Kalvárie. Dnes je pramen i kaple bezbariérově přístupná.

Kaple sv. Cyrila a Metoděje

(Bílá – Hlavatá)

Malá pseudolidová roubená kaple severského typu byla postavena v r. 1922 a zasvěcena svatému Cyrilu a Metodějovi. Hlavní portál má nad sebou malou stříšku v podobě zmenšené podlomenice známé z lidových staveb. Opěrné sloupky a okenní rámy jsou zdobeny dekorativním vyřezáváním. Ve štítě nad vstupem je lidová dřevořezba Panny Marie.

Kostel Panny Marie Pomocnice křesťanů (Gruň)

Stavba probíhala v letech 1890–1891 a je postavena ze dřeva vykáčeného přímo v lesích Gruň. Dva zvony, jež jsou součástí kostela, byly zasvěceny Panně Marii a sv. Filipovi r. 1891 frýdeckým farářem. Oltář a kazatelnu vyřezal řezbář Gavlas ze Sedliště, obojí bylo následně ještě pozláceno. V nadstavci oltáře je obraz Panny Marie, pomocnice křesťanů, od frýdeckého malíře Vaška. V prostředním výklenku oltáře je plastika Dobrého pastýře, vyřezaná řezbářem Riefeserem z tyrolského Gröden, vedle něj pak plastiky svatých. Kostel byl slavnostně posvěcen r. 1891.

Kostel sv. Jošta

(Frýdek-Místek)

Pozdně renesanční kostel sv. Jošta pochází z r. 1612 a najdete ho v městském parku Komenského. Hlavní oltář kostela byl postaven r. 1666 a posvěcen v r. 1673 ke cti a chvále sv. Jošta. Později byla přistavěna sakristie a r. 1791 dřevěná zvonice. Kostelík má jednoduchou renesanční podobu obdélného tvaru. Dřevěná věžička se zvonky je stejně jako celá střecha pokryta šindelem.

Kostel sv. Antonína Paduánského

(Prašivá)

Dřevěný kostel z r. 1640 na vrcholu Malé Prašivé, v sousedství později postavené turistické chaty, je typickým příkladem lidového stavitelství regionu. Po četných vylepšeních se stal významným poutním místem. V letech 1939–1945 se už nacházel za hranicemi Protektorátu a českým poutníkům tak byl přístup znemožněn. Konstrukce je z mohutných trámů, loď téměř čtvercového půdorysu, presbytář trojboký, okna pětiboká s okenicemi. Nad vchodem je malá věž, pokrytá šindelem. Interiér je jednoduchý. Součástí výzdoby kostela je i obraz Panny Marie Pomocnice.

Bazilika Minor – poutní chrám Navštívení Panny Marie

(Frýdek-Místek)

Město Frýdek-Místek je významné svou duchovní architekturou, především poutní barokní Bazilikou Navštívení Panny Marie, díky níž si město vysloužilo přívlastek Slezské Lurdy. Tento nádherný kostel má cenný hlavní oltář, varhany a v podzemí dokonce i kryptu. V okolním parku uvidíte novorenesanční kapli Srdce Páně a čtrnáct kapliček křížové cesty.

www.basilica.cz

FOLKLOR A LIDOVÉ TRADICE

Na území české části Beskyd rozlišujeme lidovou kulturu oblastí Těšínska, Lašska a Valašska.

Lašsko leží v severovýchodním cípu Moravy, na území mezi Ostravou a Frenštátem p. R. v okolí měst Ostravy, Štramberka, Kopřivnice, Příbora, Frýdlantu n. Ostravicí a Místku. Lidové tradice na Lašsku se vyznačují neobyčejnou tanečností a hudebností. Lašsko je považováno za kraj nejkrásnějšího kostelního zpěvu, bohatého na písňové legendy a koledy, a také bylo krajem cimbalistů, případně harmonikářů.

Věděli jste, že původní lašský kroj nebyl svérázný, a snad i proto je často zaměňován za kroj valašský? U ženského lašského kroje není sukně sešita s živůtkem a vyznačuje se kratšími rukávci. Jeho hlavní součástí byla hojně zdobená kordulka. Mužský kroj byl odvozen z valašského s župicí, tj. dlouhým nazelenalým kabátem s dlouhými šosy a oblémy knoflíky.

Ačkoliv se lidové tradice – kroje, tance, písně a vyprávění – z běžných každodenních životů obyvatel dávno vytratily, lidé si je stále rádi připomínají na různých kulturních akcích v regionu. S dlouhou tradicí zde působí četné množství folklorních hudebních a tanečních souborů.

Jedná se například o soubory Ostravica, Ostravička a Ondrášek z oblasti Frýdecko-Místecka, cimbálové muziky Kotcí a Kořata, dětské soubory Lašánek, Malá Chasa a Chasička z Frýdlantu n. O., Valašský vojvoda z Kozlovic a další. Mekkou lidové hudby a tanců se každoročně na konci června stává město Frýdek-Místek, kde se koná několikadenní Mezinárodní folklorní festival, na kterém účinkují soubory nejen z místního regionu, ale i z dalekého zahraničí. Významnou folklorní akcí jsou také srpnové Sochovy národopisné slavnosti ve Lhotce.

SLAVNÍ RODÁCI

S beskydským krajem je spjata i řada významných osobností. Pojďme si je trochu představit:

Petr Bezruč

Slavný český básník, vlastním jménem Vladimír Vašek, autor sbírky Slezské písně, pracoval jako poštovní úředník v dnešním Frýdku-Místku v letech 1891–1893. Brzy si zamiloval prostředí tiché a mírumilovné beskydské přírody, obzvláště Lysou horu, kam samotářský básník rád utíkal před ruchem města. Básník zanechal v našem kraji opravdu viditelnou stopu. Jeho jméno nesou četná místa napříč celou oblastí. V Ostravici lze navštívit expozici Srub Petra Bezruče, kde básník rád pobýval. Na hřbitově ve Starých Hamrech je možno si prohlédnout Památník Maryčky Magdonové, postavy z nejslavnější Bezručovy básně.

Ferdiš Duša

Rodák z Frýdlantu nad Ostravicí je nejvíce ceněn jako grafik a ilustrátor. Rád cestoval, pro svá díla si vybíral hlavně sociální náměty. Znamé jsou jeho dřevoryty nebo ilustrace v Bezručových Slezských písních. V kulturním centru jeho rodného města je zřízena expozice, kde je možno si prohlédnout i méně známá Dušova díla, malby a keramiku.

Leoš Janáček

Jméno tohoto světově proslulého skladatele vážné hudby je spjata především s obcí Hukvaldy, nad kterou „drží stráž“ zřícenina stejnojmenného hradu. Jeho hudba se vyznačuje výraznou osobitostí, která pramení z časté autorovy inspirace lidovou hudbou právě z oblasti Beskyd – Valašska a Lašska, popř. Slovácka. Mezi jeho nejznámější díla patří opery Příhody lišky Bystroušky, Její pastorkyňa nebo skladba Glagolská mše a soubor Lašské tance. V obci Hukvaldy lze navštívit rodný dům a Památník Leoše Janáčka.

BESKYDY V ČÍSLECH

623 km²

celková rozloha
Moravskoslezských Beskyd

1160 km²

celková rozloha CHKO Beskydy

1 323 m n. m.

nejvyšší bod Moravskoslezských
Beskyd, Lysá hora

491 cm

v zimě r. 1910/11 bylo naměřeno
nejvíce sněhu na Lysé hoře

-30.9 °C

nejnižší naměřená teplota
na Lysé hoře dne 9. února 1956

rok **1973**

vyhlášení CHKO Beskydy

3. prosince **1970**

první uvařená várka nošovického piva Radegast

rok **1954**

vznik profesionální meteorologické
stanice na Lysé hoře

59

chráněných území se rozkládá na území
CHKO Beskydy, z toho je 7 národních přírodních
rezervací (NPR) a 28 přírodních rezervací (PR).

80

více než 80 druhů ohrožených rostlin
se nachází na území CHKO Beskydy

REGIONÁLNÍ GASTRONOMIE

Pro Moravskoslezské Beskydy jsou typická jídla se zelím, brambory, jehněčím masem a houbami. Ochutnejte například hornoslezský bigos podávaný v chlebovém hrnci, jehož základem je právě zelí, maso či klobása. Dalšími specialitami regionu jsou lysohorské štrápáčky a bramboráky, borůvkové knedlíky, beskydská česnečka, gazdovské halušky a beskydské ovčí i kozí sýry.

Zapijte tyto pochutiny žejdlíkem dobře vychlazeného piva z místních minipivovarů, kterých je u nás opravdu spousta. Poznat tak můžete odlišnost barev, chutí a historie tohoto zlatavého moku. Máte-li chuť na něco ostřejšího, vyzkoušejte prvotřídní bylinné likéry (Lysá hora, Ondráš, Lašská malina, borůvka či angrešt) výhradně z přírodních surovin, jež nabízí Beskydská likérka.

Pro mlsné jazyčky je zde sladoučký medový dort Marlenka, který se vyrábí ve Frýdku-Místku. Na Hukvaldech to zase voní tradičními sladkými koláčky a sklenovskými preclíky. Děti určitě nalákáte na medové pamlsky z podhorských květů ve Včelařském naučném areálu v Chlebovicích.

BESKYDSKÉ TISÍCOVKY

Ač se to může zdát neuvěřitelné, Beskydy na českém území nabízejí k výstupu cca tři desítky míst, jejichž nadmořská výška přesahuje 1000 m n. m., které za příznivého počasí odmění výletníky malebným výhledem na okolí ze svých vrcholů. Zavítejte na některou tu tisícovku:

Lysá hora (1323 m)

Smrk (1276 m)

Kněhyně (1257 m)

Malchor (1219 m)

Čertův mlýn (1206 m)

Travný (1203 m)

Malý Smrk (1174 m)

Radhošť (1129 m)

Radegast (1106 m)

Malý Travný (1100 m)

Tanečnice (1084 m)

Ropice (1083 m)

Zimný (1080 m)

Magurka (1068 m)

Velký Polom (1067 m)

Malý Polom (1061 m)

Šebestýna (1057 m)

Slavič (1055 m)

Kobylanka (1054 m)

Noříčí hora (1047 m)

Velká Stolová (1046 m)

Ostrý (1044 m)

Zmrzlý vrch (1043 m)

Javorový vrch (1032 m)

Smrčina (1015 m)

Čuboňov (1011 m)

Malá Stolová (1009 m)

Velký Lipový (1003 m)

Nad Kršlí (1002 m)

Šindelná (1001 m)

O „Královně Beskyd“, jak se hoře často přezdívá, se traduje mnoho pověstí a příběhů. V mnoha životech a srdcích lidí, kteří pod ní žili a žijí, zaujala významné místo. Sám básník Petr Bezruč si horu velice zamiloval.

Výstup na její vrchol se řadí mezi náročnější, avšak za veškerou námahu se vám odmění nezapomenutelnými výhledy. Zhlédnout za pěkného počasí můžete Jeseníky, Malou a Velkou Fatru nebo Belianské a Západní Tatry. Jedinečné jsou také pohledy na údolí v okolí Lysé hory, a to obzvláště v podzimním období, kdy z nízké oblačnosti (inverze) vykukují jen vrcholky dalších nejvyšších vrcholů jako ostrůvky na vodní hladině. Vrcholu Lysé hory dominuje

radiokomunikační objekt s věží o výšce 77 m, dále meteorologická stanice, horská služba a je zde možnost občerstvení.

Tras na Lysou horu vede spousta, i ostřílený turista má z čeho vybírat. Kdysi nejoblíbenější trasa básníka Petra Bezruče a dnes nejfrekventovanější trasa vede z obce Ostravice po červené TZ a je dlouhá 8,5 km. Nejkratší trasa vede z Krásné a má necelých 6 km. Jste-li vášnivý turista a rádi kráčíte delší cestou, vyzkoušejte třeba nejdelší trasu vedoucí k vrcholu, vycházející z vesnice Pražmo, jejíž délka dosahuje až 14 km. Rádi se cestou také něco dozvíte? Vydejte se z obcí Ostravice či Malenovice, odkud vede „Naučná stezka Lysá hora“ s 15 informačními tabulemi.

Fyzicky zdatní cyklisté mohou otestovat své schopnosti na dvou sjízdných trasách – jedné po asfaltu, další terénem. V zimním období si nadšenci běžeckého lyžování jistě užijí běžecké stopy Lysohorské magistrály. Lysá hora, to však není jen samotný vrchol. Po cestě je možné zhlédnout kamennou mohylu Ivančena, která zde stojí jako symbol vlastenectví, statečnosti a přátelství, malebné Satinské vodopády nebo jedinečnou hospodu U Veličků, v které se říká: „Nebyl v Beskydách ten, kdo nebyl U Veličků.“

Lysá hora je přístupná i imobilním milovníkům přírody, a to v období květen–září, kdy vyjíždí na vrchol speciální autobus.

Lysá hora (1323 m n. m.)

ROZHLEDNY

I ten, kdo si netroufne za výhledy na některou z beskydských tisícovek, nemusí truchlit, neboť může navštívit některou z beskydských rozhleden, z kterých jsou rovněž kouzelné výhledy do okolí.

Vyhlídkové plošiny na Borové (Malenovice)

Na Borové u kostelíku sv. Ignáce z Loyoly můžete navštívit vyhlídkové molo, z něhož je krásný výhled na Beskydy. Níže ve svahu se nachází kruhová vyhlídka a proti ní příjemné posezení nejen pro turisty.

Rozhledna Okrouhlá
(Staříč)

378
m n. m.

55
m

162

30
m

Rozhledna Panorama
(Chlebovice)

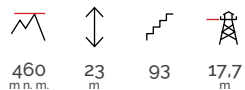
**Soběšovická
vyhlídková věž**
(Soběšovice)

**Rozhledna
Velký Javorník**
(Velký Javorník)

Rozhledna (Čarták) Súkenická
(Bílá - Bumbálka)

 nadmořská výška

 výška rozhledny

 počet schodů

 nejvyšší vyhlídková plošina ve výšce

NAUČNÉ STEZKY A CHODNÍKY

NS Gruň – Bílý kříž

Stezka s historicko-přírodovědným zaměřením vede po jednom z nejkrásnějších obydlených hřebenů Beskyd – Gruň. Stezka začíná nad pomníkem Maryčky Magdónové a končí na Bílém kříži. Má 14 zastavení a vede souběžně se zelenou turistickou značkou na Gruň. Délka stezky je 10 km. Na jednom zastavení zujte boty a projděte se po chodníčku „pro bosé nohy“.

NS Samčanka -Němčanka-Javořina

Asi 7 km dlouhá stezka vede přes některé odlehlé osady Starých Hamer a Bílé. Na stezce jsou instalovány informační panely s fotografiemi a texty, které se vztahují k historii i současnosti daného místa. Na stezku navazuje tzv. „obrázková cesta“, která měla zpříjemnit dětem jejich každodenní docházení do školy.

NS Lysá hora

NS s názvem Lysohorský bestiář, zachycující informace o zvířatech a rostlinách, je dlouhá 16,5 km. Vyrazit po ní můžete ze dvou míst, od nádraží na Ostravici a z Malenovic od parkoviště u Rajské boudy. Obě větve se spojují na hřebeni Lukšince, odkud stezka pokračuje až na vrchol. Chcete-li zhlédnout všechna zastavení, naplánujte si výlet z jedné obce přes vrchol do druhé.

NS kpt. J. Otiska

Tato středně náročná trasa se čtyřmi zastaveními mapuje působení partyzánské odbojové skupiny Wolfram v Beskydech. Začíná na parkovišti Morávka a končí u Kolářovy chaty Slavič.

NS Prašivá

Stezka je hvězdicového tvaru se středobodem na Prašivé. Má 26 tabulí a dvě vyhlídková panoramata.

K tomuto bodu vede šest tras, po kterých se běžně na Prašivou chodí. Až na dvě trasy je stezka vhodná i pro cyklisty, kteří vyrazí na horském kole. Obtížnost tras je různá. Vychází se z Horních Domaslavic, Hnojniku, Morávky, Raškovic, Pražma a Nošovic.

Medvědí stezky – Po medvědích tlapkách

Vydejte se pěti medvědími stezkami (zaječí trasa, jezevčí stezka, liščí stezka, krkavčí stezka, medvědí stezka) na procházku pod nejvyššími vrcholy Beskyd. Značené okruhy jsou nenáročné a nabízejí výhledy na nejvyšší vrcholy Beskyd. Některé okruhy jsou sjezdné i na kole.

NS Hradní vrch

Okružní cesta hradní oborou k hradu Hukvaldy a zpět. Dozvíte se např. o historii hradu, oboře i o životě skladatele Leoše Janáčka, který se v obci pod hradem narodil. Zajímavostí je socha lišky Bystroušky, která podle pověsti po pohlazení ocasu přináší štěstí. Stezka je dlouhá 2 km.

NS Janáčkův chodníček

Stezka spojuje Hukvaldy, kde navazuje na stezku Hradní vrch, s Palkovickými hůrkami a pokračuje dál jako NS Hůrky až k přehradě Olešná. Dlouhá je 9 km (NS Hůrky poté asi 16 km) a představí zejména přírodní zajímavosti v okolí Hukvald.

NS Hůrky

Stezka je dlouhá 12,5 km a ukazuje rozmanitý pohled na přírodu v okolí Frýdku-Místku a Hukvaldských hůrek. Vychází z obce Hukvaldy a vede přes přírodní rezervaci Palkovické hůrky, ve které jsou zachovány staré smíšené lesní porosty.

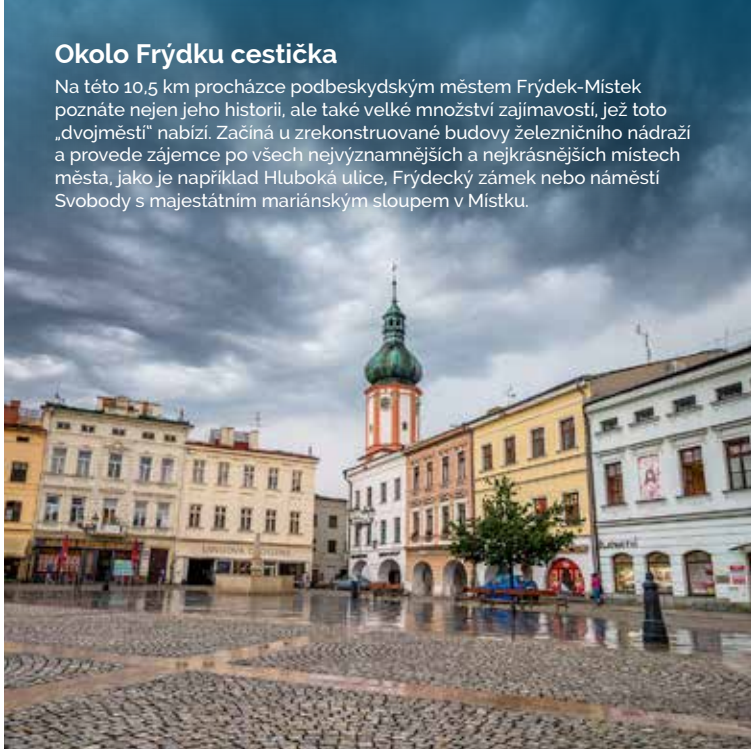
NS Frýdeckým lesem

Stezka dlouhá 3,5 km prochází příměstským lesem a na svých 10 zastaveních vás seznámí s některými zajímavostmi tohoto území. Na jednotlivých zastaveních se dozvíte o významu a funkcích lesa, ale také o všech jeho obyvatelích.

Okolo Frýdku cestička

Na této 10,5 km procházce podbeskydským městem Frýdek-Místek poznáte nejen jeho historii, ale také velké množství zajímavostí, jež toto „dvojměstí“ nabízí. Začíná u zrekonstruované budovy železničního nádraží a provede zájemce po všech nejvýznamnějších a nejkrásnějších místech města, jako je například Hluboká ulice, Frýdecký zámek nebo náměstí Svobody s majestátním mariánským sloupem v Místku.

Beskydy, to nejsou jen kilometry a kilometry překrásných turistických a cyklistických tras. Zvědavý návštěvník regionu jistě rád využije možnosti exkurze do zajímavých podniků a míst.

EXKURZE

Návštěvnícké centrum Radegast (Nošovice)

Návštěvníkům je otevřena výroba typického hořkého moravského piva, prohlídka vám zabere asi 1,5 hodiny a provede zájemce celým výrobním procesem od výroby sladu až po zrání, součástí prohlídky je i ochutnávka piva. Dále pivovar nabízí speciální exkurzi pro nezletilé návštěvníky, na míru upravenou jejich potřebám.
www.radegast.cz

Exkurze do pivovaru Koniček (Vojkovice)

Zajímá vás, jak se vaří pivo z kvalitních českých surovin za použití klasických postupů? Přijďte se na to podívat do pivovaru Koniček.
www.pivovarkonicek.cz

Exkurze s ochutnávkou v Řemeslném pivovárku Morava (Frýdek-Místek)

Během prohlídky navštívíte varnu, tzv. studené provozy, tedy spilku a sklepy, kde pivo kvasí. Při exkurzi uvidíte také jednotlivá technologická zařízení jako šrotovník, filtrační jednotku, stáčecí linku a celé technické zázemí řemeslného pivovaru, bez kterého by výroba piva nebyla možná.
www.pivovarekmorava.cz

Marlenka International s. r. o.

(Frýdek-Místek)

Holdujete spíše sladkému?

Nahlédněte pod pokličku cukrářského tajemství a zjistěte, jak se vyrábí sladoučký oblíbený medovník Marlenka, který se vyváží do celé Evropy. Součástí prohlídky je i ochutnávka všech výrobků.

www.marlenka.cz

Hyundai (Nošovice)

Technické typy zase nepohrdnou návštěvou automobilky Hyundai v areálu průmyslové zóny u Nošovic. Navštivte nejmodernější automobilku v Evropě a buďte svědky výroby modelů ix20, i30 a ix35. Nošovická automobilka nabízí široké veřejnosti prohlídky areálu s výkladem, při které se návštěvníci dozvědí zajímavé informace o výrobě.

www.hyundai-motor.cz

Lysohorská nej aneb co jste ještě nevěděli

(Lysá hora)

Rádi byste zažili něco netradičního? Vydejte se s průvodcem na nejvyšší horu Moravskoslezských Beskyd a dozvíte se spoustu zajímavých informací, které jste doposud možná ani netušili. Průvodce vám cestou povypráví o historii Lysé hory a stavbách na jejím vrcholu, o pověstech, legendách i o Ondrášovi, pánu Lysé hory. A pokud chcete zažít průvodce tak trochu jinak, využijte možnosti průvodce s překvapením, jež spočívá v doprovodu samotného Lašského krále. Bližší info na www.visitfm.cz/lysohorskanej, případně tel. +420 603 264 058.

DALŠÍ ZAJÍMAVÉ CÍLE

Rekreační oblast Olešná (Frýdek-Místek)

Venkovní aquapark s vyhřívanou vodou a spoustou atrakcí. V případě špatného počasí můžete využít také vnitřní část aquaparku. V rekreační zóně vyzkoušejte dráhu dlouhou 4,5 km okolo celé přehrady Olešná. Stezka je využívána celoročně, v létě cyklisty a in-line bruslaři, v zimě pak milovníky běžkování. V těsné blízkosti aquaparku nezapomeňte navštívit multifunkční hřiště nejen pro dospělé.

www.sportplex.cz

Frýdecký zámek a Muzeum Beskyd

(Frýdek-Místek)

Frýdecký zámek byl původně gotický hrad, který střežil provoz na kupecké stezce před lapky. Na konci 16. st. jej pro své větší pohodlí přestavěli pánové Bruntálští z Vrbna na renesanční zámek. Na zámku sídlí také Muzeum Beskyd, které zde provozuje expozice, výstavy a společenské akce.

www.muzeumbeskyd.com

Vyhlídková svatojánská věž kostela sv. Jana Křtitele

(Frýdek-Místek)

Kostel sv. Jana Křtitele s gotickým jádrem je pozoruhodnou dominantou města Frýdku-Místku. Věž nabízí pěkný výhled nejen na město samotné, ale i na přehradu Olešnou a na Beskydy v čele s nejvyšším vrcholem Lysou horou. Do věže vede bezmála 200 schodů.

www.svatojanskavez.cz

Srub Petra Bezruče

(Ostravice)

Obytná část byla ponechána v původní podobě a je kladen důraz na zachování autentické atmosféry srubu z doby, kdy v něm básník Petr Bezruč pobýval. V přilehlém dřevníku byla v roce 1983 zbudována expozice s názvem Krajem Petra Bezruče.

www.ostravice.cz

Lanové bludiště

Opičárna (Ostravice)

Opičárna nabízí netradiční typ lanového parku s trasami různých obtížností (Makak, Šimpanz, King Kong a pro malé děti nízké lanové bludiště Lemur).

www.opicarna.cz

Ráj dřevěných soch

(Ostravice)

Expozice pod širým nebem, kde na vás čeká přibližně šedesát soch zvířat a pohádkových postav od místního řezbáře Ludka Vančury.

www.poznavajtebeskydy.cz/tipy-na-vylet/92-raj-drevenych-soch-v-beskydech

Koryto řeky Ostravice – přírodní památka Peřeje

(Ostravice)

Za nejkrásnější úsek řeky je bezesporu považováno tzv. Koryto řeky Ostravice, kterému se neříká jinak než „Ostravické peřeje“. Jedná se o soubor mnoha skalisek a peřejí, kterými si řeka razí svůj tok.

www.ostravice.cz

Hrad Hukvaldy s oborou

(Hukvaldy)

Zřícenina gotického hradu z let 1257–1285. K hradu patří obora, kde se nachází socha lišky Bystroušky a ve které můžete spatřit daňky a muflony. Součástí hradu je i letní amfiteátr s vynikající akustikou, kde se koná Mezinárodní hudební festival Janáčkovy Hukvaldy.
www.hukvaldy.eu

Památník Leoše Janáčka

(Hukvaldy)

Jedinečné muzeum z dob Janáčkovy života. Zhlédnete prostory, které obýval, a také audiovizuální místnost, umožňující poslech špičkových nahrávek Janáčkových skladeb či zhlédnutí několika filmů.

www.hukvaldy.eu

Stálá výstavní expozice Haviřov

(Haviřov)

Výstava je rozdělena na část věnovanou městu Haviřov a část hornickou „Historie psaná uhlím“, která mapuje vztah hornictví k městu Haviřov, zejména se věnuje historii Dolu Dukla a Dolu František.

www.knih-havirov.cz

Galerie uměleckého smaltu a litiny a Památník Ferdiše Duši (Frýdlant n. O.)

Expozice představí umělecká díla různých směrů, ukázky talířů, plaket, zbroje nebo litinová kamna, jež město proslavily. Jádrem expozice je výstava uměleckého smaltu vystavující tvorbu umělců z celé Evropy, účastníků sympozií Frýdlantský umělecký smalt. Pokračováním je tzv. „galerie pod širým nebem“ v parku u Janáčkovy síně s šesti unikátními svítidly ve tvaru šroubovice DNA, osazenými originálními smaltly. Součástí galerie je i památník místního rodáka – malíře, grafika a keramika F. Duši s obrazy, keramikou a knihami, které ilustroval.

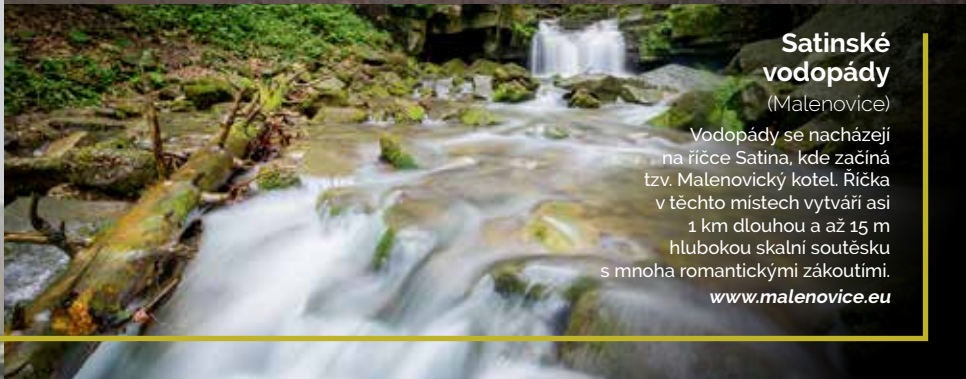
www.frydlantno.cz

Letiště (Frýdlant n. O.)

Sportovní letiště se nachází 1,5 km od města Frýdlantu n. O., kde aeroklub nabízí fotografické lety, tandemové seskoky a základní parašutistický výcvik.

www.akfrydlant.cz

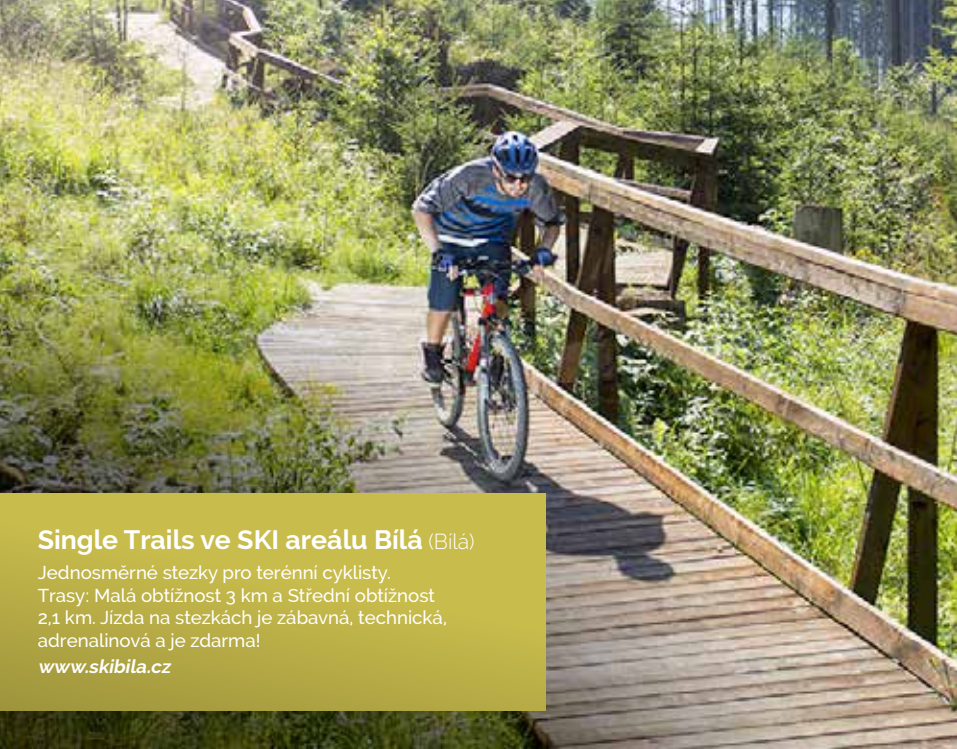

Satinské vodopády

(Malenovice)

Vodopády se nacházejí na říčce Satina, kde začíná tzv. Malenovický kotel. Řička v těchto místech vytváří asi 1 km dlouhou a až 15 m hlubokou skalní soutěsku s mnoha romantickými zákoutími.

www.malenovice.eu

Single Trails ve SKI areálu Bílá (Bílá)

Jednosměrné stezky pro terénní cyklisty.
Trasy: Malá obtížnost 3 km a Střední obtížnost 2,1 km. Jízda na stezkách je zábavná, technická, adrenalinová a je zdarma!

www.skibila.cz

Letní a lanový park (Bílá)

Dětský letní zábavný park – vzduchová trampolína, vodní svět, šlapací auta, obří pískoviště, dětská lezecká stěna, aquazorbing, pláž uprostřed hor, indiánská vesnice, houpací sítě, elektrokola, terénní koloběžky, nafukovací hrad se skluzavkou a spoustu dalších atrakcí. V zimním období se areál mění na lyžařskou školičku s množstvím atrakcí a služeb.

www.sunoutdoor.cz

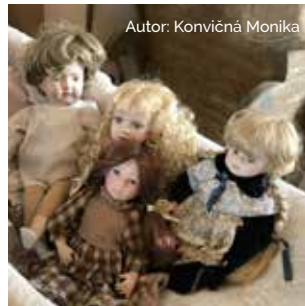

Na Větrné hůrce – Muzeum panenek (Pržno)

Muzeum s více než sto druhů historických kočárků s nadýchanými peřinkami, přibližně 130 panenkami, bryčkou nebo sáněmi vyrobenými za Marie Terezie, ve kterých se vozila baronka z Vrchlabí. Muzeum Na Větrné hůrce má ve své expozici exponáty, které pocházejí již z 19. století.

Návštěva je možná vždy po telefonické dohodě – tel. 603 243 253. Milovníci tajemna si mohou muzeum prohlédnout i ve večerních hodinách za světla svíček.

www.facebook.com/Klopusa/

Bylinné lázněčky

(Komorní Lhotka)

Tradiční bylinné lázně fungující již od r. 1860, nabízející bylinné koupele a masáže.

www.bylinnelaznicky.cz

Muzeum Kožane město

(Metylovice)

Stálá muzejní expozice s výstavní síní v obci Metylovice, která se proslavila výrobou bičů a zpracováním kůže.

www.metylovice.cz

BESKYDSKÁ NEJ

NEJkrásnější vodopád

» přírodní památka vodopády Satina

NEJvětší pevnost/hrad/zřícenina

» Hukvaldy

NEJvyšší rozhledna

» rozhledna Okrouhlá – Staříč (55 metrů, vyhlídková plošina ve výšce 30 m)

NEJextrémnější beskydský závod

» Beskydská sedmička

NEJvýše položené koupaliště

» Koupaliště Sluničko, Ostravice

NEJdelší sjezdovka

» Ski areál Bílá

NEJkrásnější výhledy

» Lysá hora

NEJvětší dětský zábavní park

» Sun outdoor Bílá

NEJchutnější medový dort

» Marlenka

NEJvíce sněhu

» v zimě 1910/11 bylo na Lysé hoře 491 cm sněhu

NEJvýše jezdící autobusová linka

» Raškovice – Lysá hora (letní sezóna)

NEJdelší obec

» Morávka

NEJvětší vodní nádrž

» Šance

NEJvětší aquapark

» Olešná

NEJstarší hospoda

» U Veličků

NEJvětší pivovar

» Radegast

NEJvýše položená meteorologická stanice v Beskydech

» Lysá hora

NEJvýše položené běžecké trasy

» Lysá hora

NEJstarší hotel v Beskydech

» Horský hotel Charbulák, vystavěný v letech 1928–1929